

1.1.7 Ympäristö ja kestävä kehitys – Miljö och hållbar utveckling

Luonnonsuojelu

Gallträsk

Yhdyskuntavaliokunta hyväksyi tammikuussa Gallträskin seuranta- ja hoito-ohjelman vuodelle 2021-2030. Ohjelman mukaisesti järjestettyä suoritettiin vuoden aikana koekalastusta sekä vesikasvillisuuden niittoa.

Vesikasvillisuuden niitto suoritettiin aikaisempien vuosien tapaan elokuussa. Lämmin ja kuiva kesä sekä järven alhainen vedenpinta tarjosivat erinomaiset kasviolosuhteet vesikasvillisuudelle, joka levittäytyi laajemmalle alueelle kuin aikaisempina vuosina. Uusi tulokaslaji vesirutto, on levittäytynyt myös ruopatulle alueelle ja vaatii lähivuosina erikoistarkkailua.

Vuoden 2021 koekalastuksen perusteella Gallträskin ekologinen luokka olikin erinomainen, kun se aiemmin oli välttävää-tydyttävä. Luokitusta paransi sekä vähäinen yksikkösaalis että särkikalojen pieni saalisosuus. Tulosten perusteella Gallträskillä ei ole tarvetta kohdistaa kalastoon kohdistuvia hoitotoimia.

Träskmossen

Träskmossenin rauhoitetulle suoalueelle rakennettiin esteetön, laiturirakenteinen pitkopuu suon länsiosan maaston kuluneelle osuudelle.

Liito-oravaselvitys

Koko kaupunkia kattava liito-oravaselvitystä päivitettiin kevättalvella 2021. Selvityskohteina olivat mm. kaikki aiemmin tunnetut liito-oravan elinalueet sekä muut kookkaita kuusia tai haapoja kasvavat, vähintään puolen hehtaarin laajuiset metsäkuviot. Yksityisillä pihamailla ei käyty.

Liito-oravan jätöksiä löytyi kaikkiaan 18 metsäkuviolta, josta 11 löytyi kolopuu. Kauniaisten liito-oravakanta on selvityksen mukaan tiheä (kolme liito-oravan asuttamaa metsäkuviota/km²). Kauniaiainen on liito-oravalle suotuisaa ympäristöä, sillä kaupungissa on laajoja, varttunutta puustoa kasvavia metsäalueita ja liito-oravan kulkuyhteydeksi hyvin sopiva viheralueverkosto. Pientalovaltainen asutus runsaine pihapuineen suosii myös liito-oravan esiintymistä, sillä rakennetut alueet eivät muodosta ylitsepääsemättömiä kulkuesteitä.

Naturskydd

Uppföljningen av vattenkvaliteten i Gallträsk fortsatte enligt uppföljnings- och skötselplanen för sjön. Resultaten av uppföljningen under 2020 visar att vattenkvaliteten i Gallträsk låg i stort sett på samma nivå som under tidigare år. På basis av de totala näringshalterna som uppmätts under växtperioden placerar sig sjön i klassen god-utmärkt i klassificeringen av ytvattnens ekologiska och kemiska tillstånd.

Miljömedvetenhet

Naturutflykter

Trots coronaläget kunde alla de sex naturutflykter staden hade planerat bli av. Utflykterna krävde förhandsanmälan och staden och utflykternas ledare fastställde vad största antalet deltagare fick vara. Sammanlagt deltog nästan 90 personer.

Klimatneutralitet och energifrågor

Den resurssmarta färdplanen

Grankulla stads resurssmarta färdplan godkändes av fullmäktige i juni som en åtgärd för att nå klimatneutralitetsmålet i stadens strategi.

Sektorernas årliga utsläppsminskande program gjordes upp för första gången. Programmen omvandlar målen i färdplanen till konkreta åtgärder och täcker alla stadens verksamheter. En närmare förteckning över åtgärderna som inletts och slutförts inom de utsläppsminskande programmen finns i en bilaga till bokslutet.

Ett omfattande informationspaket som stöd för sektorernas klimatneutralitetsarbete har också lagts ut på stadens intranät i avdelningen "Stöd för arbetet". Arbetet med webbplatsen "Ett klimatneutralt Grani", som är rikstad till stadens invånare, inleddes också.

Miljöledningsgruppen

Selvityksessä tarkastettiin myös liito-oravan kaupungin sisäisten sekä rajaa ylittävien kulkuyhteyksien toimivuutta sekä kriittisiä kohtia

Luonnonhoitosuunnitelma 2022-2031

Kauniaisten kaupungin metsiä ja viheralueita hoidetaan 10- vuotiskausittain päivitettävän luonnonhoitosuunnitelman mukaisesti. Kyseistä suunnitelmaa päivitettiin vuonna 2021 ja yhdyskuntavaliokunta hyväksyi suunnitelman elokuussa. Päivitystyön yhteydessä katsottiin aiheelliseksi yhdistää myös kaupungin suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmia osaksi luonnonhoitosuunnitelmaa. Näin kyseisten suojelualueiden hoito voidaan tarvittaessa toteuttaa kaupungin muiden metsäalueiden hoidon yhteydessä.

Luonnonhoitosuunnitelmassa jokaiselle suojelualueelle tai luontotyyppialueelle on koottu oma, yksityiskohtaisempi hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka päätavoitteena on alueen luontoarvojen säilyttäminen. Suunnitelmissa esitetyt toimenpiteet ovat pääsääntöisesti hyvin vähäisiä ja joidenkin alueiden osalta ei hoitotoimenpiteitä esitetä ollenkaan (esim. Lippajärven luonnonsuojelualue).

Ympäristötietoisuus

Luontoretket

Kauniaisissa järjestettiin vuoden aikana kuu-erilaista luontoretkeä, johon osallistui lähemmäs 90 henkilöä. Pääkaupunkiseudulla järjestettiin yhteensä lähemmäs sata erityyppistä luontoretkeä. Kaikki retket koottiin taas yhteen pääkaupunkiseudun yhteisessä retkikalenterissa.

Hiilineutraalisuus - ja energia-asiat

Ympäristötoimi on vuoden aikana jatkanut kaupungin ilmastotyön koordinoitua ja kehittämistä (Hiilineutraali Grani) yhdessä kaupungin kaikkien toimialojen kanssa. Kaupungin ilmastotyötä esittelevät www.hiilineutraaligrani.fi -sivut avattiin syksyllä. Sivuilla voi tutustua toimialojen käynnistettyihin ja toteutuneihin päästövähennystoimenpiteisiin.

Kaupungille myönnettiin ympäristöministeriön "Kuntien ilmastohankkeet" -avustusta kehityshankkeelle, jossa tullaan mm. selvittämään kestävä kehityksen vaikuttavuusmittareita

Miljöledningsgruppen sammanträdde fyra gånger under året. Miljöledningsgruppens uppgift är att leda beredningen av färdplanen med åtgärdsprogram, som ingår i stadens strategi inom målet om klimatneutralitet 2035, samt att driva genomförandet av åtgärderna inom sektorerna.

Miljösystemet Ekokompassi

Arbetet fortsatte med att bygga upp miljösystemet Ekokompassi, som omfattar hela stadens organisation, så att systemet blir ett stöd för stadens arbete för klimatneutralitet och miljö.

Servicecentret Villa Breda valdes till pilotfastighet och har fortsatt att bygga upp ett eget separat miljöprogram. Auditeringen av Ekokompassicertifikatet görs om covid 19-läget tillåter.

Ekostödpersoner

Ekostöd är en verksamhetsmodell för beaktande av miljöfrågor på arbetsplatsen. Verksamheten genomförs med hjälp av ekostödpersoner som utses och utbildas inom arbetsgemenskapen och sedan bistår och uppmunttrar sina arbetskamrater till hållbara verksamhetsätt och ökar de anställdas miljömedvetenhet.

Utsläpp av växthusgaser i Grankulla 2021

Data om utsläppen av växthusgaser 2021 publiceras av HRM i april och uppdaterad information ges innan bokslutet behandlas i fullmäktige.

Läs mer om utsläppen av växthusgaser i Grankulla och i huvudstadsregionen under tidigare år på HRM:s webbplats (www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto/).

Kommunernas energieffektivitetsavtal (KETS)

Projektplanen för energieffektivitet som omfattar alla stadens fastigheter gjordes upp, med anslutande åtgärdsprogram för fastigheternas energieffektivitet under de kommande 10 åren (långsiktplan). Åtgärderna i den ingår som ett viktigt led i den resurssmarta färdplanen, med vilken staden arbetar för att uppnå klimatneutralitet senast 2035.

Kommunöversikten om förnybar energi

osaksi Kauniaisten kaupungin johtamiskokonaaisuutta. Tämä lisäksi luodaan erillistä kestävä kehityksen arviointityökalua kaupungin tuottamien palveluiden ja hankintojen suunnitteluun sekä päätöksenteon tueksi. Hanke tulee olla toteutettua 30.11.2022 mennessä.

Kuntatekniikka on vuoden aikana jatkanut ilmastomuutosta kestävien puiden istuttamista.

Ympäristöjohtoryhmä

Ympäristöjohtoryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Ympäristöjohtoryhmän tehtävänä on ohjata kaupungin strategiaan sisältyvän, vuoteen 2035 tähtäävän hiilineutraaliustavoitteen tiekartan ja toimenpideohjelman valmistelua sekä edistää toimenpiteiden toteutusta toimialojen toiminnassa.

Ekokompassi

HSY:n Ilmastoinfon luovuttua tehtävistä Ekokompassi-palvelujen tarjoajana pääkaupunkiseudun organisaatioiden osalta, on koko kaupunkia kattavan Ekokompassisertifikaatin tavoittelua päätetty siirtää parilla vuodella. Ekokompassityötä on kuitenkin aktiivisesti jatkettu mm. kouluttamalla ekotukihenkilöitä kaupungin eri toimipisteille. Myös pilottikiinteistö Villa Breda on jatkanut omaa ekokompassityötä.

Ekotukiverkosto

Ekotuki on toimintamalli yhteisten ympäristötavoitteiden edistämiseksi työpaikoilla. Työyhteisöihin nimetään ja koulutetaan ekotukihenkilöitä, jotka oman työnsä ohella edistävät ympäristön kannalta kestäviä toimintatapoja ja lisäävät ympäristötietoisuutta. Kauniaisten oma ekotukikoulutus järjestettiin ensimmäistä kertaa digitaalisesti Teamsin kautta ja koulutukseen osallistui yhteensä 8 ekotukihenkilöä. Yhteensä kaupungista löytyy 29 kpl koulutettua ekotukihenkilöä.

Kauniaisten kasvihuonepäästöt vuonna 2021

Vuoden 2021 kasvihuonepäästötiedot julkaitaan HSY:n toimesta huhtikuussa ja näitä tietoja tullaan päivittämään ennen tillinpäätöksen valtuustokäsittelyä.

Kauniaisten ja pääkaupunkiseudun edellisten vuosien kasvihuonepäästöistä voi lukea

Kommunöversikten, som blev klar i början av året, är en utredning av vilka av stadens fastigheter som lämpar sig för bruk av förnybar energi. Rapporten ger också information om trafikens och invånarnas andel i CO²-utsläppen i Grankulla. Översikten gjordes enligt anvisningarna i Motivias Uusiutuvan energian kuntakatselmus.

Kommunteknikens LED-projekt och användningen av biodiesel

Den mest kända åtgärden av kommunteknikens infrastrukturprojekt var att stadens gatu- och parkbelysning byttes ut mot LED-armaturer.

Från början av året övergick stadens arbetsmaskiner till biodiesel.

Stadens el-, värme- och vattenförbrukning 2021

Stadens fastigheter och idrottsanläggningar hade under 2021 en uppmätt elförbrukning på 8 141 MWh (-3,7 % jämfört med 2019).

Den uppmätta elförbrukningen för gatubelysning och trafikljus 2020 var 646 MWh (-20 % jämfört med 2019).

Den standardiserade helhetsförbrukningen av fjärrvärme för stadens fastigheter och idrottsanläggningar var 15 031 MWh år 2020 (+2,7 % jämfört med 2019).

Vattenförbrukningen för stadens fastigheter och idrottsanläggningar 2020 var 45 946 m³ (-4 % jämfört med 2019).

(Källa: Energihanteringssystemet Enerkey)

Åtgärder för att öka andelen gång och cykelåkning

Den traditionella årliga cykelfrukosten ordnades inte på grund av covid 19-läget.

Kursen i cykelunderhåll för invånarna i samarbete mellan Medborgarinstitutet och miljöenheten fick dock en fortsättning också hösten 2020.

Under året skaffade kommuntekniken fyra nya räknare som registrerar antalet fotgäng-

HSY:n kotisivuilta (www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-il-masto/).

Kuntien energiatehokkuussopimus (KETS)

Tilakeskuksen 10 vuoden energiatehokkuus-toimenpiteiden toteutussuunnitelmaa (PTS) jatkettiin. Energiatehokkuushankkeiden edistämisestä vaikeutti kuitenkin vuonna 2021 tilakeskuksen raskas työohjelma ja niukkaat henkilöresurssit. Noin puolet erillisistä energiatehokkuushankkeista jouduttiin näin ollen siirtämään tehtäväksi myöhemmin.

Toteutussuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat tärkeä osa resurssiviisauden tiekartan toteutusta, jonka avulla kaupunki tavoittelee hiileneutraaliutta vuoteen 2035 mennessä.

Kaupungin ostosähköksi valittiin 1.1.2021 lähtien tuulisähköä.

Kaupungin sähkön-, lämmön- ja vedenkulutus vuonna 2021

Kauniaisten kaupungin kiinteistöjen ja liikunnan kohteiden mitattu *sähkönkulutus* oli vuonna 2021 8 629 MWh (+6,1 % vrt. vuoteen 2020, + 2,2 % vrt. vuoteen 2019).

Katu- ja liikennevalojen mitattu *sähkönkulutus* vuodelle 2020 oli 343 MWh (- 48 % vrt. vuoteen 2020, - 58 % vrt. vuoteen 2019).

Kaupungin kiinteistöjen ja liikunnan kohteiden *kaukolämmön* normitettu kokonaiskulutus oli vuonna 2021 15 148 MWh (+0,8 % vrt. vuoteen 2020, +3,5 % vrt. vuoteen 2019).

Kaupungin kiinteistöjen ja liikunnan kohteiden *vedenkulutus* vuodelle 2021 oli 57 293 m³ (+ 22,9 % vrt. vuoteen 2020, + 19,1 % vrt. vuoteen 2019).

(Lähde: Energianhallintajärjestelmä Enerkey)

Kevyen liikenteen ja jalankulun edistäminen

Kansalaisopiston ja ympäristötoimen yhteistyönä järjestämä pyörien huoltokurssi sai kuitenkin jatkoa syksyllä 2021.

Pyöräilyn ns. Baana-hankkeen suunnittelutyö aloitettiin.

Keväällä liityntäpyöräilyn edistämiseksi asennettiin viisi kahdeksanpaikkaista katoksellista pyörätelinettä Kauniaisten asemalle. Yhteensä uusia pyöräpaikkoja tuli 40 kappaletta. Hankinnalle saatiin valtion investointitukea.

are och cyklister. Räkna kommer i fortsättningen att ge mer täckande lokala data som kan utnyttjas i utvecklingen av cykel- och fotgängartrafiken.

Luftkvalitet

Mätresultaten för 2020 kommer att bli tillgängliga på HRM:s webbplats om luftkvalitet efter att rapporten blir klar i april (www.hsy.fi).

Buller

Huvudstadsregionens gemensamma bullerutredning enligt EU:s bullerdirektiv (4:e omgången) startade i regionalt samarbete. Utredningen blir klar under år 2022.

Tillståndsärenden

Miljöenheten beviljade under året 18 tillstånd för miljöåtgärder, som gällde trädfällning och förberedelser för byggarbeten, enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen.

Under året behandlades 4 anmälningar (-5 st.) enligt 118 § i miljöskyddslagen om tillfällig verksamhet som orsakar speciellt störande buller och skakningar. Under året beviljades 2 undantag (+2 st.) för att lämna en oljecistern i marken, i enlighet med 3 § i stadens miljöskyddsföreskrifter.

Samhällstekniska utskottet beviljade under året 5 befrielser (-6 st.) från skyldigheten att ansluta sig till dagvattenavloppet enligt 17 c § i lagen om vattentjänster.

(Ändringen jämfört med föregående år visas i parentes.)

Ilmastoinfon suosittu Pyöräilyaamiainen ei tänäkään vuonna järjestetty Covid-19 tilanteen takia.

Ilmanlaatu

Pääkaupunkiseudun tarkempaan mittaustuloksiin vuoden 2021 osalta voi tutustua HSY:n ilmanlaatusivuilta raportin valmistuttua huhtikuussa (www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto/).

Melu-asiat

Neljänteen vaiheen EU-ympäristömeludirektiivin mukaiselle meluselvitystyölle valittiin yhteinen konsultti (Promethor Oy) ja työ lähti käyntiin keväällä. Selvitys tehdään PKS yhteistyönä ja tulokset tulee raportoida ympäristöministeriölle 30.6.2022 mennessä.

Lupa-asiat

Vuoden aikana ympäristötoimi myönsi 14 kpl (- 4 kpl) maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaista maisematyölupaa puunkadoille sekä rakentamista valmisteleveille toimenpiteille.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisia ilmoituksia koskien erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta käsiteltiin vuoden aikana 6 kappaletta (+ 2 kpl). Ympäristönsuojelumääräysten 3 § mukaisia poikkeuksia öljysäiliön jättämiselle maahan myönnettiin 3 kpl (+ 1 kpl)

Yhdyskuntalautakunta myönsi vuoden aikana 3 kpl (- 2 kpl) vesihuoltolain 17 § c:n mukaista vapautusta hulevesiviemärin liittymisvelvollisuudesta.

(Suluissa muutos edelliseen vuoteen.)